

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia
1.3 Intézet	Magyar Filozófiai Intézet
1.4 Szakterület	Filozófia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Filozófia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Ontológia HLM 2501						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Kerekes Erzsébet egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	5	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					13
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	56fiz./126 konv.				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Hallgatónként 70%-os jelenlét
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Hallgatónként 70%-os jelenlét. Kötelező szemináriumi dolgozat elkészítése. Kimondott bemutatása. A bemutatott dolgozatok megbeszélésében való aktív, folyamatos részvétel.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C2.2 Filozófiai szövegek/elméletek analitikus és szintetikus elemzése specifikus terminológia alapján.</p> <p>C2.3 Kulcsfogalmak problematizálása és operacionalizálása közepes nehézségű, bonyolultságú filozófiai problémák megoldása érdekében.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1 Szituációk reális módon, valamint elméleti és gyakorlati megközelítése, érvekre alapozva – közepes nehézségű problémák hatékony megoldása</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>- A lét fogalmának analitikus és szintetikus elemzése, mely fogalom - több gondolkodó szerint – a filozófia legfontosabb fogalma. A lét fogalom kísérő fogalmainak elemzése: létrejövés, keletkezés, gondolkodás, nyelv, idő, igazság stb., amelyekre gyakran redukáltak vagy azonosították magát a lét fogalmát is. Az Ontológia és a Metafizika kurzusok bemutatják a legnagyobb vitákat ezen a területen, főként azt a módot, ahogyan a modern és posztmodern gondolkodás érti és újraértelmezi a lét fogalmát.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az ontológiai problematika eredendő jellegének és sajátosságainak feltárása</p> <p>Az ontológia alapfogalmainak azonosítása és definiálása</p> <p>Adott filozófiai szövegek olvasása, elemzése mentén</p> <p>Mi az ontológia?</p> <p>Ontológia és teológia viszonya</p> <p>A lét megismerésének problémája</p> <p>Lét és identitás</p> <p>Lét és létrejövés</p> <p>Ontológiai differencia</p> <p>Lét és nyelv</p>

7. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezető: Mi az ontológia? A filozófiatörténet fő ontológiai kérdései	Problematizálás, előadás, vita	
Ontológia és metafizika. Ontológia és teológia	Idem	
A lét megismerésének problémája	Idem	
A létkérdés kidolgozása. A létre irányuló kérdés státusa és szerkezete	Idem	

Az ontológia alapparadigmája: az egyetemes és a partikuláris megismerése.	Idem	
Ontológia az ókori görögöknél	Idem	
Ontológia a középkorban	Idem	
Ontológia a racionalizmusban	Idem	
A kanti fordulat	Idem	
Hegel dialektikus ontológiája	Idem	
Az ontológia fenomenológiai problémái: redukció és interszubbektivitás a Karteziánus elmékedésekben (Edmund Husserl)	Idem	
Martin Heidegger fundamentál ontológiája. Az ontológia történetének destrukciója.	Idem	
Ontológiai differencia: lét és létező distinkciója. A jelenvalólét egzisztenciális analitikája.	Idem	
Kortárs ontológiák. Badiou: <i>Lét és esemény</i> .	Idem	
<p>Könyvészet</p> <p>x x x Görög gondolkodók. Kossuth, Bp., 1992. 5-86. Arisztoteles: <i>Metafizika</i>. Hatágu Síp, Bp., 1992. 31-161. Arisztotelész: <i>Kategóriák</i>. In: <i>Poétika, Kategóriák, Hermeneutika</i>. Kossuth, Bp., 1992. Aquinói Szent Tamás: <i>A létezőről és a lényegről</i>. Helikon, Bp., 1990. Platón: <i>Phaidón</i>. In: <i>Platón összes művei</i>. 1. kötet. Európa K., Budapest, 1984. 1084-1104. Platón: <i>Parmenidész</i>. In: <i>Platón összes művei</i>. II. kötet. 814-840. Spinoza, B.: <i>Etika</i>. Gondolat, Bp., 1979. 9.-66. Descartes, R.: <i>Értekezés a módszerről</i>. Matura Bölcelet, Ikon, Bp, é.n. 15-66. Descartes, R.: <i>Elmékedések az első filozófiáról</i>. Atlantisz, Bp.1994. 25-67. Heidegger, M.: <i>Lét és idő</i>. Osiris, Bp., 2001. 17-83. 1-18.§ Heidegger, M.: <i>Lét és idő</i>. Gondolat, Bp. 1989. Heidegger, M: <i>Kant és a metafizika problémája</i>. Bp., 1998 Husserl, E.: <i>Karteziánus elmékedések</i>. Atlantisz, Bp., 1996. 69-105. Husserl, E.: <i>Az európai tudományok válsága</i>. I. kötet. Atlantisz, Bp.,1998. 135-238. Kant, I.: <i>A tiszta ész kritikája</i>. Akadémiai, Bp., 1984. 45-61. Alain Badiou: <i>L'être et l'événement</i>. Paris, Éditions du Seuil,1988. Kerekes Erzsébet: <i>Szavak közt az idő</i>. Egyetemi Műhely Kiadó-Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2015.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Könyvészet és feladatok megbeszélése	beszélgetés	
2. Heidegger,Martin: <i>Lét és idő</i> . 1-2 par. Heidegger, Martin: <i>Lét és idő</i> . 3-4. par.	Problematizálás, szövegértelmezés	
3. Herakleitosz ontológiája	Idem	
4. Platón ideatana	Idem	
5. A kategóriák és az idő fogalma Arisztotelésznél	Idem	
6. Az ontológia és a középkor: egy létező létszerkezetéhez hozzátartozik a mibenlét (essentia) és a meglét (egzisztencia).	idem	
7. Descartes módszere. Az újkori ontológia tétele: a lét alapmódjai a természet léte (res extensa) és a szellem léte (res cogitans).	Idem	

8. Kant: a személy léte és a dolog léte	Idem	
9. A transzcendentális szubjektivizmus	Idem	
10. Heidegger fundamentálonológija. Ontológiai differencia. Heidegger: <i>Lét és idő</i> . Gondolat, Bp., 1984. <i>A fenomenológia alapproblémái</i> . 22 par. Osiris, Bp, 2001.	Idem	
11. Heidegger időfelfogása Heidegger: <i>Az idő fogalma</i> . 27-51 old. Világ, gond.	Idem	
12. Lét és nyelv. Lét és igazság. Heidegger: <i>Lét és idő</i> .	Idem	
13. Kő, állat, ember. Heidegger: <i>A metafizika alapfogalmai II</i> . Osiris, Bp, 2004		
14. Kerekes E.: <i>Szavak közt az idő</i> . (Badiou: <i>Lét és esemény művéről</i>)		

Kiegészítő könyvészet:

x x x *A Bécsi Kör filozófiája*. Gondolat, Bp., 1972.

Aubenque, P.: *Problema ființei la Aristotel*. Teora, Buk., 1998.

Boros Gábor: *René Descartes*. Áron, Bp., 1996.

Fehér M. István: *Metafizika és észkritika. A felvilágosodás kiteljesítése és önmeghaladása Kant gondolkodásában*. Világosság. 2004/10-12. 37-54.

Heidegger, M.: „Fenomenológiai Aristotelés-interpretációk (A hermeneutikai szituáció jelzése)”. *Existentia*. VI–VII. 1996–97. Supplementa, vol. II, 1–51.

Heidegger, Martin: *Kant tézise a létről*. In: *Útjelzők*. Osiris, Budapest, 2003. 403-435.

Gadamer H.-G: *A filozófia kezdete*. Osiris, Bp., 2000.

Husserl, E.: *Karteziánus elmékedések*. Atlantisz, Bp., 1996.

Hegel, G. W. Fr.: *Előadások a filozófia történetéről*. Akadémiai, Bp., 1973.

Patocka, J.: *A husserli fenomenológia szubjektivizmusa és egy „aszubjektív” fenomenológia lehetősége*. *Gond*. 1997/13-14. 101-115.

Patocka, J.: *A szerző utószava „A természetes világ mint filozófiai probléma” cseh kiadásához. „A természetes világ mint filozófiai probléma” szerzőjének harminchárom évvel későbbi felfogásában*. *Gond*. 1997/13-14. 116-179.

Patocka, J.: *Negatív platonizmus*. In: *Mi a cseh?* Kalligram, Pozsony, 1996. 37-74.

Röd, W.: *Módszer és metafizika Descartes-nál*. *Filozófiai Figyelő*. 1988/1-2. 158-176.

Steiger Kornél: *A korai görög filozófia néhány alapfogalma I*. *Világosság*. 1984/12.

Taylor, A. E.: *Platón*. Osiris, Bp., 1999.

Tengelyi László: *Kant*. Áron, Bp., 1995.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A kurzus tartalma kompatibilis az európai és amerikai egyetemeken tartott kurzusokkal alapképzés szintjén, valamint megfelel a szakmai közösség követelményeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Aktív jelenlét és ismeretek	Vizsga	70%

10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi bemutatók	Bemutatók és aktív részvétel értékelése	30%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Jelenlét: kötelező a jelenlét az előadások 70-án és a szemináriumok 70 %-án.

Vizsgafeltételek: Vizsgára csak azok a hallgatók jogosultak, akik a fentebbi követelmények értelmében értékelhető szemináriumi tevékenységet is folytattak. A többiek eleve csak pótvizsgára jelentkezhetnek.

Pótlási lehetőségek: Szemináriumi tevékenységet kizárólag a pótlandó szemináriumi tevékenységgel, a pótvizsga alkalmával lehet pótolni.

Plagizálás, vizsgán való csalás következményei: kizárás, az egyetemi szabályzat alkalmazása

Óvások megoldása: tényfeltárás és felmutatás

Kitöltés dátuma
2020. március 3.

Előadás felelőse
Kerekes Erzsébet

Szeminárium felelőse
Kerekes Erzsébet

Kerekes Erzsébet

Kerekes Erzsébet

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2020. március 30.

Intézetigazgató
Demeter Márton Attila

Demeter Attila